

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการศึกษา

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มุ่งการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังท้องถิ่น โดยตรงและมุ่งสนองความต้องการของท้องถิ่นและให้ทุกฝ่ายในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้ครูผู้สอนต้องเป็นกลไกในการจัดการให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และจำเป็นต้องมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตามกระบวนการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไป เพราะครูเป็นปัจจัยสำคัญในกระบวนการพัฒนาผู้เรียน โดยจัดให้มีเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคลให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เป็นการผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ เข้าด้วยกัน ให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยความเข้าใจมากกว่าท่องจำ ซึ่งครูต้องมีการคิดค้นหาวิธีและทดลองใช้เทคนิคใหม่ ๆ ด้วยกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมาพัฒนา ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษามาตรา 24(5) ได้บัญญัติว่า “ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ ” และมาตรา 30 ได้บัญญัติว่า “ ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ” กองวิจัยทางการศึกษากรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 7) กล่าวว่า ภารกิจที่สำคัญของครูคือการพัฒนาคน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายของหลักสูตร และพัฒนาตนเพื่อให้ความก้าวหน้าทางด้านวิชาชีพ ซึ่งการที่ครูจะสามารถพัฒนาคนและพัฒนาตนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ครูต้องมีบทบาทสำคัญ 3 ประการคือ ครูในฐานะผู้สอน ครูในฐานะนักพัฒนาหลักสูตร ครูในฐานะนักวิจัย การวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวข้องกับมาตรฐานและการประกันคุณภาพ ซึ่งเมื่อปัญหาต่าง ๆ ถูกแก้ไขไป ผู้สอนก็สามารถสอนได้เต็มศักยภาพ ผู้เรียนก็เรียนได้อย่างมีความสุข กระบวนการเรียนรู้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนก็จะเกิดการเรียนรู้ที่ดีมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การนำผลการวิจัยไปช่วยในการเรียนการสอนจะทำให้ผู้เรียนไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของ

โรงเรียน ครูจะเกิดความรู้และความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ เป็นการพัฒนาวิชาชีพควบคู่ไปด้วย (ทัศนาศาสตร์, 2543 : 13 – 16)

การวิจัยในชั้นเรียน หรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Research หรือ Classroom Action Research) คือการศึกษาวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอน ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร วิธีสอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำสื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผล โดยการศึกษาวิจัยนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การวิจัยในชั้นเรียนเป็นเครื่องมือในการค้นหาคำตอบให้กับคำตอบที่ครูสนใจด้วยวิธีการเชิงประจักษ์ ครูทุกคนสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานสอน หรือเพื่อปรับปรุงและพัฒนางานการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วยวิธีง่ายๆ โดยครูสามารถทำวิจัยไปพร้อมๆ กับการปฏิบัติการสอนประจำวัน สำหรับเรื่องที่จะนำมาศึกษาวิจัยนั้น ส่วนมากจะเป็นปัญหาที่ครูพบจากการปฏิบัติการสอนในชั้นเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะแก้ปัญหานั้น ๆ หรืออาจมาจากความคิดริเริ่มของครูในการที่จะพัฒนาปรับปรุงวิธีสอนหรือการสอนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (อัจฉรา สรวาสี, 2540 : 15-16)

การวิจัยในชั้นเรียน นอกจากจะเป็นประโยชน์ในด้านการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงแล้วยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาชีพครูอีกด้วย แต่การวิจัยในชั้นเรียนเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนมีความรู้สึกล่าบากยากไม่สามารถทำได้ ซึ่งโดยความเป็นจริงเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนสามารถทำได้ด้วยตนเอง และไม่ยากอย่างที่คิด เนื่องจากครูเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับผู้เรียน รู้และเข้าใจสภาพการเรียนการสอนอย่างแท้จริง และอาจจะทำการวิจัยอยู่แล้ว โดยไม่รู้ตัว โดยเฉพาะครูผู้สอนที่พยายามหาทางปรับปรุงการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น (ชาติศรี เกิดธรรม, 2545 : 11) การวิจัยในชั้นเรียนจะเริ่มต้นด้วยการปฏิบัติงาน การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์สภาพการณ์ที่ครูผู้สอนประสบอยู่ จากนั้นทำการศึกษา กำหนดแนวทาง แก้ไขปัญหาด้วยวิธีการหรือเครื่องมือต่าง ๆ และผลที่ได้ก็คือการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนนั่นเอง เพราะการวิจัยในชั้นเรียนมีจุดประสงค์สำคัญเพื่อการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถในการทำวิจัย ซึ่งจะทำให้ครูได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองสามารถแก้ปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเป็นระบบอันเป็นจุดเน้นของการวิจัยในชั้นเรียนและเป็นกระบวนการที่ครูผู้สอนศึกษาวิจัยควบคู่ไปกับการเรียนการสอน (กรมวิชาการ, 2542 : 3) และสถานศึกษาต้องสร้างบรรยากาศที่เกื้อกูลต่อการวิจัย โดยจัดให้มีข้อมูลพื้นฐานที่ดี ส่วนบุคลากรต้องได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้ความรู้ มีพื้นฐานในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนอย่างจริงจัง

จากการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนกระนวน และจากการประชุมประจำเดือนของข้าราชการครูโรงเรียนชุมชนกระนวน อำเภอกระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่าข้าราชการครูโรงเรียนชุมชนกระนวน อำเภอกระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยสภาพทั่วไปไม่ชอบทำการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียนเพราะว่ามีปัญหาในการวิจัยอาจจะมีอุปสรรคในหลายๆ ด้านจึงทำให้การวิจัยในชั้นเรียนเป็นยาหม้อขมขมนานใหญ่กับครูสายผู้สอน คือครุคิดว่าการทำวิจัยเป็นการเพิ่มภาระให้กับตัวเอง เนื่องจากครูพบว่าเฉพาะงานด้านการสอนอย่างเดียวก็หมดเวลาแล้วและอีกประการหนึ่งซึ่งถือว่าเป็นปัญหากับครูผู้สอนคือครูบริหารเวลาไม่เป็นระบบและยังขาดที่ปรึกษาที่มีความรู้ด้านการวิจัยอีกด้วย (สมชาย ลือสกลกิจ. 2548 : 2 ; อ้างจาก ลัสดา กองคำ : 2541)

จากการสำรวจการทำวิจัยในชั้นเรียนของข้าราชการครู โรงเรียนชุมชนกระนวน อำเภอกระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ที่เปิดทำการสอน ผลปรากฏว่าจำนวนครูผู้สอนทั้งหมดมี 41 คนทำการวิจัยในชั้นเรียน 10 คน กลุ่มสาระที่ทำมากคือ ภาษาไทย กลุ่มสาระที่ทำน้อยคือ การงานและเทคโนโลยี การทำวิจัยในชั้นเรียนคิดเป็นร้อยละ 26.32 ของครูสายผู้สอนทั้งหมด ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาของการทำวิจัยในชั้นเรียน(รายงานพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา 2552:4)

ด้วยเหตุผลและสภาพดังกล่าวผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครู โรงเรียนชุมชนกระนวน อำเภอกระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ซึ่งผลการศึกษา จะทำให้ทราบแนวทางในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อขจัดปัญหา อุปสรรคในการทำวิจัยในชั้นเรียนและเสนอแนวทางที่จะสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดมีศักยภาพในการทำวิจัยในชั้นเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครู โรงเรียนชุมชนกระนวน อำเภอกระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครู โรงเรียนชุมชนกระนวน อำเภอกระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4

2. ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนชุมชนกระนวน อำเภอกระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของข้าราชการครู โรงเรียนชุมชนกระนวนและครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั่วไป ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนชุมชนกระนวน อำเภอกระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำนวน 41 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครู โรงเรียนชุมชนกระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ในบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ตามทฤษฎีสองปัจจัยของเฮร์เบอร์ก (Herzberg's two Factor Theory) (สุมัทธนา เมฆฉาย, 2551 : 67) และทฤษฎีการบริหารของเดมมิ่ง (Dr. Edward Deming) ประกอบด้วย 10 บทบาท ดังนี้ 1) บทบาทของผู้บริหารด้านกำหนดนโยบายและการบริหารงาน 2) บทบาทของผู้บริหารด้านการปกครองบังคับบัญชา 3) บทบาทของผู้บริหารด้านการกำหนดค่าจ้างเงินเดือน การจัดสวัสดิการ 4) บทบาทของผู้บริหารด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 5) บทบาทของผู้บริหารด้านการกำหนดการทำงาน 6) บทบาทของผู้บริหารด้านการสร้างความสำเร็จ 7) บทบาทของผู้บริหารด้านการให้การยอมรับนับถือ 8) บทบาทของผู้บริหารด้านการกำหนดลักษณะของงาน 9) บทบาทของผู้บริหารด้านการกำหนดความรับผิดชอบ 10) บทบาทของผู้บริหารด้านการส่งเสริมความก้าวหน้า

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา ได้แก่ โรงเรียนชุมชนกระนวน อำเภอกระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ตั้งแต่เดือน กันยายน 2553 ถึง เดือน พฤศจิกายน 2553

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครู โรงเรียนชุมชนกระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ตามแนวทฤษฎีสองปัจจัยของเฮอ์เบอร์ก (Herzberg's two Factor Theory อ้างถึงใน สุภัทธนา เมฆฉาย.2551 : 67) และทฤษฎีการบริหารของเดมมิ่ง (Dr. Edward Deming) แบ่งออกเป็น 2 ปัจจัย ใน 10 ด้าน ได้แก่

1. บทบาทของผู้บริหารด้านปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factor)
 - 1.1 บทบาทของผู้บริหารด้านกำหนดนโยบายและการบริหารงาน
 - 1.2 บทบาทของผู้บริหารด้านการปกครองบังคับบัญชา
 - 1.3 บทบาทของผู้บริหารด้านการกำหนดค่าจ้างเงินเดือน การจัดสวัสดิการ
 - 1.4 บทบาทของผู้บริหารด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
 - 1.5 บทบาทของผู้บริหารด้านการกำหนดการทำงาน
2. บทบาทผู้บริหารด้านปัจจัยจูงใจ (Motivation Factor)
 - 2.1 บทบาทของผู้บริหารด้านการสร้างความสำเร็จ
 - 2.2 บทบาทของผู้บริหารด้านการให้การยอมรับนับถือ
 - 2.3 บทบาทของผู้บริหารด้านการกำหนดลักษณะของงาน
 - 2.4 บทบาทของผู้บริหารด้านการกำหนดความรับผิดชอบ
 - 2.5 บทบาทของผู้บริหารด้านการส่งเสริมความก้าวหน้า

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

บทบาท หมายถึง บทบาทที่เป็นการแสดงลักษณะสังคมมนุษย์โดยมีตำแหน่งและสถานภาพเป็นผู้กำหนดบทบาท สามารถสังเกตเห็นได้และความคาดหวังที่บุคคลอื่นต้องการให้บุคคลในตำแหน่งแสดงพฤติกรรม

ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นทางการให้มีหน้าที่บริหาร โรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการ โรงเรียนและรองผู้อำนวยการ โรงเรียน

การบริหาร หมายถึง การร่วมกันดำเนินกิจกรรมของสมาชิกในองค์การเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นทางการเป็นบุคคลที่ได้รับวิทยฐานะ ทำหน้าที่ประสานและสื่อสารงานกับทุกหน่วยงานดำเนินงานกับชุมชน เพื่อดำเนินการบริหารทรัพยากร บริหารบุคคล กำหนดนโยบายผู้จัดการเปลี่ยนแปลง ทั้งการจัดหา คัดเลือก ภายในสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

การส่งเสริมแรงจูงใจ หมายถึง วิธีการ การกระทำการดำเนินงานของบุคคลเพื่อให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้ข้าราชการครูทำวิจัยในชั้นเรียน

แรงจูงใจต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง ภาวะใดๆที่มีส่วนสร้างเสริมหรือผลักดันหรือขับให้ครูผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการเรียนการสอน

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนที่เปิดทำการสอนในระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นคือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 หมายถึง หน่วยงานราชการที่มีหน้าที่ตามภารกิจ มีบทบาทควบคุมดูแล โรงเรียนในเขตอำเภอน้ำพอง อำเภออุบลรัตน์ อำเภอเขาสวนกวาง อำเภอกระนวน และอำเภอชำสูง

การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการในการแสวงหาความรู้ด้วยวิธีใหม่ๆ หรือนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น จากการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบโดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ โดยครูเป็นผู้ดำเนินการวิจัยและเป็นผู้ใช้ผลงานวิจัย

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การดำเนินงานและปฏิบัติตามหน้าที่ในฐานะผู้บริหาร โรงเรียนในการกระตุ้นช่วยเหลือ สนับสนุนให้ข้าราชการครูทำวิจัยในชั้นเรียน 10 บทบาท ได้แก่ บทบาทของผู้บริหารด้านการกำหนดนโยบายและการบริหารงาน บทบาทของผู้บริหารด้านการปกครองบังคับบัญชา บทบาทของผู้บริหารด้านการกำหนดค่าจ้างเงินเดือน จัดสวัสดิการ บทบาทของผู้บริหารด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทบาทของผู้บริหารด้านการกำหนดการทำงาน บทบาทของผู้บริหารด้านการสร้างความสำเร็จ บทบาทของผู้บริหารด้านการให้การยอมรับนับถือ บทบาทของผู้บริหารด้านการกำหนดลักษณะของงาน

บทบาทของผู้บริหารด้านการกำหนดความรับผิดชอบ บทบาทของผู้บริหารด้านการส่งเสริมความก้าวหน้า

บทบาทของผู้บริหารด้านการกำหนดนโยบายและการบริหารงาน หมายถึง การมีนโยบายด้านสร้างเสริมแรงจูงใจ การทำวิจัยในชั้นเรียน อย่างเด่นชัด มีนโยบายให้มีครูผู้ดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนสนับสนุนให้ครูผู้ทำวิจัยเป็นผู้ประสานงานวิจัยระดับเขต การจัดตั้งเครือข่ายเชื่อมโยงกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การกำหนดบทบาทหน้าที่ของเครือข่ายชัดเจน การสร้างระบบการประสานงานของเครือข่ายการวิจัยที่ชัดเจน

บทบาทของผู้บริหารด้านการปกครองบังคับบัญชา หมายถึง ความรู้ ความสามารถของผู้บริหาร ในการดำเนินงานบริหาร จัดประชุม สัมมนา การให้ความช่วยเหลือแนะนำ มีการนิเทศสม่ำเสมอติดตามและตรวจสอบผลการทำวิจัย วิเคราะห์จุดบกพร่องในการทำวิจัยในชั้นเรียนมีความยุติธรรมกับครูผู้ทำวิจัยโดยไม่เลือกปฏิบัติ

บทบาทของผู้บริหารด้านการกำหนดค่าจ้างเงินเดือน การจัดสวัสดิการ หมายถึง รางวัลหรือสิ่งตอบแทนแก่ครูผู้ทำวิจัยในรูปของบริการ จัดอาหาร เครื่องดื่ม ให้กับครูที่ทำวิจัยนอกเวลาราชการ การให้สิทธิครูผู้ทำวิจัยเบิกค่าเข้ารับการอบรมด้านการวิจัยตามความเป็นจริงการให้ทุนจัดหาทุนสนับสนุนการทำวิจัยของครูที่ตรงกับความต้องการของโรงเรียน การให้เงินค่าล่วงเวลาให้แก่ครูที่มีผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง จัดงบประมาณ เพื่อจัดหาวัสดุ อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยในชั้นเรียน

บทบาทของผู้บริหารด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หมายถึง เป็นผู้สื่อสารสร้างความสัมพันธ์กับครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนและเพื่อนร่วมงาน ให้ความเป็นกันเอง เป็นมิตร และเข้าใจ การยอมรับฟังความคิดเห็น ศึกษาความต้องการและความสนใจที่มีต่อการปฏิบัติงานของครู ร่วมทำงานกับครูผู้ทำวิจัยในโอกาสที่เหมาะสม สร้างความคุ้นเคยและความเชื่อมั่นในผู้บริหาร

บทบาทของผู้บริหารด้านการกำหนดการทำงาน หมายถึง การจัดสวัสดิการเพื่ออำนวยความสะดวกในการวิจัย จัดชั่วโมงสอนให้ครูที่ทำวิจัยไม่มากเกินไป การจัดให้มีระบบสารสนเทศเพื่อการวิจัยในชั้นเรียน จัดห้องพิเศษเพื่อใช้สำหรับเป็นห้องทำวิจัย จัดห้องหรือมุมค้นคว้างานวิจัย และจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ครูผู้ทำวิจัย เช่น หลักสูตร เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูอย่างเพียงพอ เหมาะสม มีอุปกรณ์เครื่องมือ เพื่ออำนวยความสะดวกในการวิจัยให้ครูผู้ทำวิจัยอย่างเต็มที่

บทบาทของผู้บริหารด้านการสร้างความสำเร็จ หมายถึง การประชุม ชี้แจงให้ครูทำวิจัยทราบถึงนโยบายด้านการวิจัยของโรงเรียน และวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูผู้ทำวิจัยมีความรู้ ความสามารถ แก้ปัญหาในการทำวิจัยด้วยตนเองโดยการจัด

อบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้ด้านวิจัยแก่ครู สนับสนุนครูแต่ละคนให้มีโอกาสใช้ความรู้ ความสามารถอย่างเต็มที่ กระตุ้นให้ครูได้แสดงความคิดเห็นที่มีต่อการวิจัยตามที่ครูสนใจหรือถนัด

บทบาทของผู้บริหารด้านการให้การยอมรับนับถือ หมายถึง การยกย่อง ชมเชย รับฟังความคิดเห็นและยอมรับความสามารถของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนมีการให้รางวัลหรือเกียรติบัตรแก่ครูผลงานวิจัยในโรงเรียน การคัดเลือกผลงานวิจัยดีเด่นเผยแพร่เกียรติคุณคุณครูผู้ทำวิจัยการเชิดชูเกียรติครูผู้มีผลงานวิจัยด้านการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาเกี่ยวกับการวิจัยหรือ เผยแพร่ผลงานวิจัยของครูผู้ทำวิจัยใน โอกาสต่างๆเช่น การแสดงผลงานทางวิชาการของโรงเรียนหรืองานวันครู แต่งตั้งครูที่มีผลงานการวิจัยเป็นวิทยากรหรือครูแกนนำการวิจัยให้การยอมรับด้านการวิจัยแก่ครูทั้งใน โรงเรียนเดียวกันและโรงเรียนอื่นๆ

บทบาทของผู้บริหารด้านการกำหนดลักษณะของงาน หมายถึง การให้ความสำคัญการงานวิจัยในชั้นเรียน กระตุ้นให้ครูเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำวิจัยด้วยการพาครูไปทัศนศึกษา ศึกษาดูงานเกี่ยวกับงานวิจัยตาม โรงเรียนต่างๆที่ประสบผลสำเร็จ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการวิจัยอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูได้ค้นพบหัวข้อวิจัยที่ตรงกับความต้องการ การให้ครูได้มีโอกาสปฏิบัติงานวิจัยที่มีความสำคัญหรือท้าทายความสามารถ สร้างความมั่นใจในการทำวิจัยแก่ครูผู้ทำวิจัยโดยการติดต่อประสานงานหาแหล่งความรู้ ด้านการวิจัยให้ อนุญาตให้ครูทำวิจัยนำเสนอผลงานวิจัยในแบบใดก็ได้ตามความถนัด

บทบาทของผู้บริหารด้านการกำหนดความรับผิดชอบ หมายถึง การมอบหมายให้ครูทำวิจัยได้รับผิดชอบงานวิจัยใหม่ๆ การให้ความไว้วางใจให้ครูผู้ทำวิจัยได้มีส่วนร่วมในการวางแผนงานและนโยบายด้านการวิจัยของโรงเรียน มีอิสระในการตัดสินใจและการทำงาน มีอำนาจรับผิดชอบในงานวิจัยของตนเองอย่างเต็มที่โดยผู้บริหารไม่เข้าไปชี้แนะ ไม่มีการตรวจสอบควบคุมการทำวิจัยอย่างใกล้ชิดจากผู้บริหาร

บทบาทของผู้บริหารด้านการส่งเสริมความก้าวหน้า หมายถึง การสร้างเสริมความก้าวหน้าในหน้าที่ของครูผู้ทำวิจัยใน โรงเรียน การเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถให้แก่ครูผู้ทำวิจัยด้วยการจัดให้มีการอบรม ประชุม สัมมนา การสาธิต การฟังปาฐกถา การบรรยาย และการอภิปรายเพื่อให้ความรู้ด้านการวิจัยอย่างต่อเนื่อง การให้ครูที่มีผลงานวิจัยได้สิทธิเข้ารับการฝึกอบรม ดูงานหรือศึกษาคู่ก่อนครูอื่น การส่งเสริมครูทำวิจัยได้เข้ารับการศึกษาคู่เพื่อเลื่อนวิทยฐานะกำหนดให้ผลงานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดี ความชอบประจำปี การแนะนำช่วยเหลือให้ครูผู้ทำวิจัยได้ส่งผลงานวิจัยเพื่อใช้เลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น ใช้เป็นผลงานวิจัยของครูเป็นผลงานประกอบพิจารณาย้ายสับเปลี่ยนตำแหน่ง

สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนชุมชนกระนวน อำเภอกระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4

ครูผู้สอน หมายถึงข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้สอน ยกเว้นครูอัตราจ้าง และครูธุรการ ในโรงเรียนชุมชนกระนวน อำเภอกระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4

กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษายุทธศาสตร์ของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครู โรงเรียนชุมชนกระนวน อำเภอกระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ตัวแปรที่ศึกษาตามทฤษฎีสองปัจจัยของเฮร์เบอร์ก (Herzberg's two Factor Theory อ้างถึงใน สุมัทธนา เมฆฉาย.2551 : 67) และทฤษฎีการบริหารของเดมมิ่ง (Dr. Edward Deming) แบ่งออกเป็น 2 ปัจจัย ใน 10 ด้าน ดังนำเสนอในภาพที่ 1.1

ผู้ให้ข้อมูล

ข้าราชการครู
โรงเรียนชุมชนกระนวน
จำนวนทั้งสิ้น 41 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนตาม
ทฤษฎีสองปัจจัยของเฮอริเบอร์ก และทฤษฎีการบริหารของเดมมิ่ง

1. บทบาทของผู้บริหารด้านปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factor)
 - 1.1 บทบาทของผู้บริหารด้านกำหนดนโยบายและการบริหารงาน
 - 1.2 บทบาทของผู้บริหารด้านการปกครองบังคับบัญชา
 - 1.3 บทบาทของผู้บริหารด้านการกำหนดค่าจ้างเงินเดือน สวัสดิการ
 - 1.4 บทบาทของผู้บริหารด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
 - 1.5 บทบาทของผู้บริหารด้านการกำหนดการทำงาน
2. บทบาทผู้บริหารด้านปัจจัยจูงใจ (Motivation Factor)
 - 2.1 บทบาทของผู้บริหารด้านการสร้างความสำเร็จ
 - 2.2 บทบาทของผู้บริหารด้านการให้การยอมรับนับถือ
 - 2.3 บทบาทของผู้บริหารด้านการกำหนดลักษณะของงาน
 - 2.4 บทบาทของผู้บริหารด้านการกำหนดความรับผิดชอบ
 - 2.5 บทบาทของผู้บริหารด้านการส่งเสริมความก้าวหน้า